

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Conclusio affirmativa statuitur, & duplici ratione suadetur

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

plura media, tunc talis consensus est actus realiter distinctus ab electione: cum autem fertur in unicum medium, tunc consensus & electio solum ratione differunt.

Prima pars probatur ex D. Thoma hinc quaest. 15. artic. 3. ad 3. ubi ait: *Electio addit supra consensum quandam relationem respectu eius cui aliquid praeligitur, & ideo post consensum adhuc remanet electio. potest enim contingere quod per consilium inveniatur plura ducentia ad finem, quorum dum quodlibet placet, in quolibet eorum consentitur: sed ex multis qua placent, praecipimus unum eligendo.* Quibus verbis in primis docet quod electio addit supra consensum aliquam relationem: deinde subdit, quod voluntas per consensum fertur ad plura media iudicata utilia, & hoc antequam fiat electio. Unde ex hoc D. Thomae testimonio, duo argumenta erui possunt. Primum est: Id quod addit aliquid supra aliud, realiter ab illo distinguitur: Sed electio addit aliquid supra consensum, quando voluntas per illum fertur ad plura media, nempe relationem ad illud medium quod caeteris anteponitur; est enim acceptio unius praeter alio: Ergo cum voluntas per consensum fertur ad plura media, tunc talis consensus est actus realiter ab electione distinctus.

Secundum argumentum sic potest proponi. Prius realiter a posteriori distinguitur: Sed quando plura qua inventa sunt placent, & unum solum ex illis eligitur, tunc consensus prior est electione; cum prius plura illa placeant, & deinde ex illis unum eligatur: Ergo tunc consensus realiter ab electione distinguitur.

Confirmatur: Cum voluntas per consensum fertur ad plura media, tunc inter consensum & electionem intercedit aliquis actus intellectus, nempe iudicium practicum, quod ex mediis illis iudicat unum esse utilius & convenientius, subindeque aliis praefendum, ut articulo praecedenti, notabili secundo expendimus: Ergo tunc consensus realiter ab electione distinguitur.

Secunda etiam pars conclusionis ibidem a S. Doctore traditur, subdit enim post verba relationis: *Sed si inveniatur unum solum quod placeat, non differunt re consensus & electio, sed ratione tantum, ut consensus dicatur, secundum quod placet ad agendum: electio autem, secundum quod praefertur his qua non placent.* Unde tunc consensus non antecedit electionem, sed in ea intimè imbitur, nec regulatur per aliud iudicium, quam per sententiam qua intellectus practice iudicat, medium illud unicum necessariò esse eligendum, ut obtineatur finis. Non est etiam tunc electio completa, & proprie ac rigorosè sumpta, cum illa sit acceptio unius praeter alio, sed incompleta & largè sumpta, qua dicit solum volitionem efficacem medij ordinati ad finem, ut disputatione praecedenti annotavimus.

DISPUTATIO XI.

De usu & imperio.

Ad quaestiones 16. & 17. Divi Thomae.

DI XIMVS de actibus pertinentibus ad ordinem intentionis: nunc breviter agendum Tom. III.

est de his qui ad ordinem executionis spectant, de quibus D. Thomas qu. 16. & 17.

ARTICVLVS PRIMVS.

An in nostra voluntate reperiaturs usus post electionem, qui sit actus distinctus ab illa?

NEGANT Vazquez hinc disput. 47. cap. 2. & Salas tract. 9. disp. 1. sect. 7. Affirmant verò caeteri Theologi, praesertim Discipuli Divi Thomae. Unde sit

S. I.

Conclusio affirmativa statuitur, & duplici ratione suadetur.

Dico igitur: Praeter electionem mediiorum dari in voluntate nostra actum, quod caeteras potentias applicat ad operandum, qui usus activus appellatur.

Pro intelligentia & probatione hujus conclusionis, Sciendum est duplicem dari usum, activum scilicet & passivum: uti activè est applicare aliquid ad aliud: usus verò passivus dicitur qui ex activo resultat; unde cum ex illo non solum motio & applicatio passiva, sed etiam operatio exequentis facultatis resultet, talis operatio usus passivus appellatur. Et de hoc usu loquitur D. Thomas hinc art. 1. dum ait: *Operatio ad quam applicamus rem aliquam, dicitur usus ejus; sicut equitare est usus equi, & percutere usus baculi.* Hoc praesupposito:

Probatur primò conclusio ex D. Thoma hinc art. 1. & 4. ubi expressè ponit in voluntate nostra actum, qui dicitur usus, ab electione distinctum & illà posteriorem.

Respondet Vazquez: D. Thomam non constituisse in voluntate creatam usum, qui sit actus à voluntate elicited, sed solum qui sit actus à voluntate imperatus; scilicet actus potentiarum exequentium, qui fiunt ex motione voluntatis, & ideo appellatur usus voluntatis, non elicited, sed imperativè.

Sed contra primò: S. Thomas supra in introductione qu. 8. sic ait: *Considerandum est de actibus qui sunt immediatè ipsius voluntatis, velut à voluntate elicited: & primò de actibus quibus movetur in finem, & deinde de actibus quibus movetur ad ea qua sunt ad finem:* Sed inter actus quibus voluntas movetur ad ea qua sunt ad finem, in introductione quaest. 13. numerat usum, ait enim illos esse tres, *eligere, consentire, & uti:* Ergo sentit uti esse actum à voluntate elicited.

Secundò, Postquam idem S. Doctor egit de actibus voluntatis erga finem & media, à qu. 8. usque ad 16. inclusivè, ait in titulo qu. 17. *Deinde considerandum est de actibus imperatis à voluntate, scilicet de imperio & aliis:* Ergo sentit alios, de quibus antea tractavit (inter quos est usus) esse à voluntate elicited.

Tertiò, D. Thomas hinc qu. 16. art. 1. finem corporis ita concludit: *Vnde manifestum est quod uti, proprie est actus voluntatis:* Atqui actus qui ad voluntatem pertinent solum imperativè, non dicuntur proprie esse voluntatis, sed aliarum potentiarum ex voluntatis motione operandium, ut apertè docet de imperio qu. sequenti art. 8. Ergo idem quod prius.

B b

7. Quartò, Idem Doctor Angelicus hinc art. 4. ad A
1. ait: *Ipsam executionem operis precedit motio, quâ voluntas movet ad exequendum, sequitur autem electionem: & sic cum usus pertineat ad prædictam motionem voluntatis, medium est inter electionem & executionem*: Atqui ad executionem pertinent actus aliarum potentiarum: Ergo cum usus, juxta D. Thomam, ad motionem voluntatis pertineat, & mediet inter electionem & executionem, non consistit in actibus aliarum potentiarum, nec in electione, sed in aliquo ab illis distincto. Unde Granado hinc contrav. 2. disp. 5. num. 2. Sodales suos (Vazquem scilicet & Salas) notans, ait: *Omnino ergo contra B. Thomam & veritatem sentiunt nonnulli Docti juniores, qui non solum istum actum (loquitur de usu activo) in voluntate non admittunt, sed contendunt non admitti à S. Doctore.*
8. Probatur secundò conclusio ex doctrina quam tradit S. Thomas hinc art. 4. in corp. ubi docet voluntatem duplicem habitudinem ad volitum dicere; unam secundum quod est in voluntate per quandam proportionem, & aliam ad volitum habendum realiter; & quia ad primam spectat electio, & ad secundam usus, infert usum esse post electionem. Ex quo sic possumus arguere: Actus voluntatem cum volito conjungens solum affectivè, distinctus est essentialiter ab actu conjungente voluntatem cum volito ut realiter habito: At electio solum primo modo conjungit voluntatem cum volito, nam ex vi illius volitum non habetur in re; usus autem realiter eam conjungit cum volito, cum ex vi illius potentie exequentes applicentur, & effectus statim sequatur: Ergo electio & usus realiter distinguuntur.
9. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio. Illi actus realiter distinguuntur, quorum unus pertinet ad ordinem intentionis, & alius ad ordinem executionis: Sed electio & usus sic se habent; nam ordo intentionis incipit ab intentione finis, & completur in electione mediorum, ut docet S. Thomas loco citato; ordo verò executionis incipit ab usu, quò moventur & applicantur potentie exequentes ad executionem mandandum quod electum est, & completur in finis realiter habiti fruitione: Ergo electio & usus sunt actus realiter inter se distincti.
10. Probatur tertio: Quando nova difficultas se offert, voluntas indiget novâ applicatione & conatu, subindeque novo actu ad illam vincendam: At in executione major difficultas se offert, quàm in sola electione; quia eligere est actus merè internus, in quo voluntas solum certat secum, nec habet aliud impedimentum, aut difficultatem, quàm eam quæ se tenet ex parte sui; in exequendo autem non solum certat secum, sed etiam cum aliis potentiis inferioribus, & impedimentis externis; quare videmus multos facillimè judicare, consiliari, & eligere, seu determinare se interiùs, qui postea in executione deficiunt; sicut D. Petrus cligebat mori pro Christo, & judicabat se posse facere id quod proponebat, & tamen in executione omnino defecit, & hæc columna firmissima, ad unius aure impulsam contremuit, ut loquitur Augustinus: Ergo præter actum electionis indiget voluntas novo actu ad exequendum, seu ad applicandas potentias executrices ad opus. Unde etiam Aureola martyrij non datur eligentibus per actum interiorem efficaciter mori pro

Tras.
133. in
Ioan.

Christo, sed tantum mortem actu patientibus: quia scilicet in actuali tolerantia mortis, est specialis difficultas; cui speciale præmium correspondet.

Denique suadetur conclusio: Actus habentes idem materiale objectum, inspectum sub diversis rationibus, essentialiter distinguuntur, ut patet in intentione, fruitione, & simplici complacencia, quæ licet versentur circa finem, quia tamen sub diversis rationibus illum attingunt, essentialiter distinguuntur: Sed electio & usus, etsi terminentur ad medium, tendunt tamen in illud sub diversis rationibus; nam electio respicit ipsam ut pertinet ad ordinem intentionis, & est ultimum in eo, & effectus finis; usus verò respicit illud, ut pertinet ad ordinem executionis, & in eo est primum, & causa efficiens finis habiti in re: Ergo distinguuntur essentialiter.

Confirmatur primò: Electio etsi versetur circa media, specificatur tamen à fine, quæ est ratio formalis appetendi media in ordine intentionis At usus non à fine, sed à mediis, ut sunt cause finis, specificationem desumit: Ergo gaudent specificationis essentialiter distinctis, & consequenter essentialiter distinguuntur.

Confirmatur secundò: Intentio quæ est actus efficax circa finem, distinguitur à fruitione ejusdem finis, quia ista illum respicit præsentem, illa verò quasi futurum: Atqui etiam electio respicit media quasi futura, usus verò ut præsentia: Ergo sunt actus specie diversi.

S. I I.

Solvuntur objectiones.

OBIECTIOES primò cum Vazque: D. Thomas hinc art. 1. in corpore ait: *Vti primò & principaliter est voluntatis tanquam primi moventis, rationis autem tanquam dirigentis, & aliarum potentiarum tanquam exequentium*: Sed actus ab ea potentia elicitur, quæ executivè ad illum comparatur: Ergo *vis* non est actus à voluntate, sed ab aliis potentiis exequentibus elicitus.

Confirmatur: Ex eo quod Divus Thomas doceat *vis* esse actum rationis tanquam dirigentis, non sequitur esse actum ab intellectu elicitum: Ergo pariter ex eo quod asserat esse actum voluntatis ut primi moventis, non sequitur eum ab ipsa elici.

Confirmatur amplius: Imperium est actus voluntatis tanquam moventis; siquidem est actus intellectus ut moti à voluntate, sicut docet D. Thomas qu. sequenti art. 1. & tamen non est à voluntate elicitus: Ergo ex eo quod usus sit actus voluntatis tanquam primi moventis, non licet colligere esse actum à voluntate elicitum.

Ad objectionem respondeo, distinguendo Minorem: Si executivè activè comparatur ad illum actum, concedo Minorem: si passivè solum, nego Minorem & Consequentiam: potentia enim mota à voluntate, non activè, sed passivè comparantur ad usum, quia mediò illò à voluntate applicantur ad opus. Vel aliter distinguo Minorem. Quando actus executio est, concedo Minorem: Quando est applicatio & motio ad executionem, nego Minorem, & Consequentiam; quia usus activus non est executio, sed applicatio & motio potentiarum ad executionem; subindeque non elicitur à potentia